

Egy hétig Pókakeresztúron segít a Romániai Falugondnokságok Szövetsége

Kaláka a HIFA-parkért

Pókakeresztúron kalákázik a Romániai Falugondnokságok Szövetsége július 21. és 26. között. A társasmunka célja nem kimondottan a pókakeresztúri HIFA-park építése, hanem a munkálatok elkezdéséhez szükséges épületek felépítése.

Azonban ennél többről van szó – állítja a szövetség elnöke, Balás Sándor unitárius lelkipásztor.

Dél körül érkezünk a településre, ahol a református templomtól nem messze lévő egyhektárnyi, paragon hagyott, üres telken legelőször két fűben ülő embert, és a mellettük heverő lapátokat, gereblyéket pillantjuk meg. Jó helyen járunk? – érdeklődtünk. Bólintanak, miközben a telefonáló Balás Sándor felé biccentenek, akitől megtudtuk: egyelőre nem fogtak neki a munkának, mert nem érkezett meg az építőanyag. Alighogy ez elhangzott, megérkezett a deszkákat és cementes zsákokat szállító jármű.

TAVASZ ÓTA TART AZ EGYEZTETÉS

„Tavaly év vége felé hallottam a HIFA-parkról, és a munkatársainkkal eldöntöttünk: ha idén is nyerünk a Bethlen Gábor Alap meghívásos pályázata keretében, az összeget ennek az ügynek szenteljük” – mesélte a Magyarzszakodon szolgáló lelkipásztor, majd hozzátette: „Hála Istennek nyertünk! Felvettem a kapcsolatot Simon Juddal, az egyesület elnökével,

aki nagyon örvendett a megkeresésnek. A másfél millió forintot a kalákázók elszállásolására, étkeztetésére, illetve a Romániai Falugondnokságok Szövetségének eszköztárának bővítésére fordítjuk”. Hasonlóképpen fogalmazott Besenyei Sarolta, a HIFA-park projektmenedzsere. „Nagyon örültünk a megkeresésnek. Balás Sándorral márciusban találkoztunk először, ezután körvonalazódott a kaláka programja is: ezen a héten tulajdonképpen a majdani nagy építkezést előkészítő munkálatok zajlanak, azaz egy irodát építenek a munkavezetőknek, továbbá egy szerszámok és anyagok tárolására alkalmas ideiglenes raktárhelyiséget és melléképületeket”.

NEM A FŐLÖSLEGBŐL ADNAK, ÖNMAGUKAT ADJÁK

Ottjártunkkor féltucatnyi ember várakozott, de az unitárius lelkész bizakodva jelentette ki: hiszi, hogy ez a munka a következő napokban kiteljesedik,

Amint megérkezett az építőanyag, a kalákázók azonnal munkához láttak. FOTÓ: BODA L. GERGELY

és úgy zajlik majd, ahogy ők elképzelték. „Ennek a munkának három hozadéka lesz: elsősorban segítünk a HIFA-park létrehozásában. Másodsorban egy kicsit hozzájárulunk a kaláka népszerűsítéséhez, újjáélesztéséhez. A kaláka, a közbirtokosság mellett a székely rendtartó falvak egyik megtartó ereje volt, és én is azt vallom, hogy ez a segítségi forma a hiteles élet egyik lehetősége. Végül, de nem utolsó sorban meg szeretném jegyezni, hogy talán a legfontosabb és legszebb dolog az, hogy a kalákázó ember nem a fölöslegből ad, hanem önmagát adja: idejét, erejét, veritékét” – fogalmazott.

MESSZIRŐL JÖTTEK SEGÍTENI

A szervezőktől megtudtuk, a következő napokban naponként húsz-huszonöt ember segítségével számítanak. Besenyei Saroltát is sok vásárhelyi hívta fel, ezenkívül megszólították a falugondnokokat és néhány pókakeresztúri lakos segítségére is számítanak. Nagy Erzsébet, a Neamț megyei Háromkút falugondnoka éjjel négy órakor kelt, hogy hétfő reggel nyolc órára Pókakeresztúron lehessen: „Szeretettel jöttünk, hogy segítsünk embertársainkon” – mondta a húsz éve szolgálatot teljesítő hölgy. A mellett-

te álló Nagy Róbert három éve Gyergyóremete falugondnoka, és ő is szívesen jött segíteni, hiszen amint fogalmazott: „az ügy közös”.

Beszélgetésünk végéhez közeledett, amikor megérkeztek a várva-várt anyagok is, és az eddig tétlenkedő, várakozó maroknyi ember munkához látott: elkezdtek lepakolni, elhordani, egymásra tenni a gerendákat, közben Balás Sándor emelő után ment, de kiderült, nincs ilyen a faluban: „Nem baj, lesz nekünk kezünk” – hangzott az elszánt válasz.

VASS GYOPÁR

5,5 millió euró értékű projekt

A mintegy 5,5 millió euró értékű HIFA-park projektje két évvel ezelőtt kezdett körvonalazódni, és a pókakeresztúri egyhektárnyi területre az egyesület vezetői két épületegységet terveznek: az egyik 75 fogaatkkal élő személy számára nyújtana állandó lakhatást, a másik épületcsoport, az ún. Respiro Központ – Kelet-Európában egyedülálló módon – sérült embereknek szállodarendszerben nyújtana ideiglenes szolgáltatásokat.

Jövő év végéig lezárják az ülepítőt

Szeptember elején várható, hogy hozzálátnak a marosvásárhelyi vegyipari kombinát ülepítőjének lezárásához, a munkálatokat várhatóan 2015 végére fejezik be. A zagytározó helyére a tervek szerint növényeket ültetnek majd.

A Maroskeresztúron bejegyzett Geiger Transilvania vállalat nyerte a marosvásárhelyi városháza által az Azomureș vegyipari kombinát ülepítőjének lezárására kiírt versenytárgyalást. A megítélt munkálatok értéke több mint 50 millió lej (áfa nélkül), azaz megközelítőleg 14,3 millió euró. „Jelenleg a tervezési fázisban tartunk, ez megközelítőleg egy-másfél hónap múlva készül el. Ezután jön a jóváhagyási, engedélyeztetési folyamat, majd elkezdődhetnek a munkálatok. A szerződés értelmében 2 plusz 16 hónap áll rendelkezésünkre, vagyis 2 hónap a tervezésre, és az elkezdéstől számított 16 hónap a

kivitelezésre. Azt is figyelembe kell vennünk, hogy a 2007 és 2013 közötti időszakban Szektorális Operacionális Program környezetvédelmi tengelyén elnyert pályázatokat – mint ezt is – 2015 végéig kell befejezni” – mondta a Vásárhelyi Hírlapnak a Geiger Transilvania területi igazgatója, Csongvay Attila.

A kombinát 1970 és 1973 között tervezett és 1975-ben átadott, megközelítőleg 30 hektáros zagytározója (hossza 900 méter, szélessége 250 és 300 méter közötti), a Maros jobb partján helyezkedik el, 4 kilométerre a folyó folyásaszerint lefele Marosvásárhelytől, Marosszentkirály területén, 50-60 méterre a folyómedertől, a műtrágya-platform mellett – mutatott rá az aktuális munkálatok vezetője, Angela Podina mérnök, az Azomureș vezetőtanácsának titkára. A 22 hektár hasznos felületű ülepítő célja a műtrágya-előállításból származó meleg savas víz hűtése 55 Celsius-fokról 32 fokra, valamint a feloldhatatlan sók és kalcium-

karbonát tárolása. „2003–2004-ben, amikor Románia az uniós csatlakozás érdekében folytatott tárgyalásokat, az Azomureș a környezetvédelmi előírásokhoz való felzárkózás esetében 2015-ig kért – és kapott 2015. december 31-ig – haladékot, kivéve a 30 hektáros ülepítőt, amelyet a bukaresti hatóságok tévedésből hulladékátrolóként tüntettek fel, ezért ennek működését kormányhatározat alapján 2006. december 31-én beszüntették” – áll a tanulmányban. Az üledék jelenleg 800 ezer köbméter körüli, azaz 1,2 tonnányi.

A 30 hektáros tározó mellett a kombinátnak van még egy, 2004 augusztusában üzembe helyezett 2,5 hektáros tározója is, amely a folyó bal partján található és átvette a régi szerepét. A 2007-től működésük teljesen ülepítő semlegesítésére 2006-ban benyújtották a 2015-ig szóló tervet a környezetvédelmi hatóságokhoz. A városházával 2008-tól folytattak tárgyalásokat az átadásra vonatkozóan és

ez 2011 decemberében történt meg, hiszen magánvállalat nem pályázhat ilyen uniós forrásokra. A 98%-os támogatottságú, több mint 25 millió euró értékű szerződést az unióval Borbély László akkori környezetvédelmi miniszter írta alá Marosvásárhelyen 2012 márciusában.

„A velünk kötött szerződés arra vonatkozik, hogy fentről leszigeteljük a tározót, vagyis befedjük és vízmentesítjük a teljes felületet. A szigetelés egy méteres lesz, amelyre egy réteg tiszta földet, majd egy réteg termőföldet teszünk, 15 centiméter vastagon, a cél pedig, hogy az esővizet nem engedi megmaradni és beszivárogni” – ismertette Csongvay Attila. Hozzátette, a tájrendészeti tervezőtől függ, hogy milyen növényekkel lehet majd beültetni a semlegesített tározót, mert azt mindenképpen úgy kell megtenni, hogy a szigetelés ne sérüljön, azaz rövid gyökerű növényekkel.

GÁSPÁR BOTOND

Elhunyt Papp Kincses Emese

Hosszas betegség után, életének 72. évében elhunyt Papp Kincses Emese csíkszeredai irodalomtörténész, publicista, egyetemi oktató, politikus. Kincses Előd ügyvéd és Kincses Elemér író, drámaíró, rendező testvéreként Marosvásárhelyen született, de életének jelentős része Csíkszeredához kötődik. A Babeș-Bolyai Tudományegyetemen szerzett tanári diplomát magyar–német szakon. Tanított Kisbaconban, Gyergyóalfaluban, Csíkszeredában. Megszerezte az irodalomtudományok doktora címet. Az 1989-es eseményekkel a politikai életbe is belépett, az RMDSZ alapító tagja és a Hargita megyei szervezet titkára lett. A közéleti szerepvállalást természetesnek tartotta, mert meggyőződése szerint az értelmiségnek nemcsak az önmegvalósítás a feladata, hanem a népszolgálat is. Rendszeresen közölt publicisztikai írásokat a sajtóban, több kötete is megjelent.